

1. Roerige tijden

Wanneer koning James I in 1603 de Engelse troon bestijgt, heeft hij vastomlijnde ideeën over hoe zijn land geregeerd moet worden: met vaste hand en met minimale invloed van het parlement. Voortdurende confrontaties tussen de koning en de lagere overheden zijn het gevolg. Daarnaast is James I van mening dat de koning het laatste woord moet hebben in de Engelse staatskerk. Onder zijn leiding krijgt de Rooms-Katholieke Kerk slechts een marginale rol in het maatschappelijk leven toebedeeld. Hij neemt het besluit om de Bijbel opnieuw in het Engels te laten vertalen. Dit resulteert in 1611 in de bekende King James Version. Ondanks zijn protestantse voorkeur heeft James I weinig op met puriteinen, die zich steeds nadrukkelijker presenteren. Hun voortdurende verzoeken om de Engelse Kerk te reformeren en hun meer vrijheid binnen die kerk te verlenen, irriteren hem mateloos. In 1604, nadat hij opnieuw een puriteinse delegatie te woord heeft gestaan, bijt hij deze met scherpe woorden toe dat hij de puriteinen zal 'dwingen tot conformeren, anders zal ik ze uit dit land jagen, of nog erger'. Gedurende de jaren die volgen, neemt de spanning toe. Deze kerkelijke en politieke ontwikkelingen vormen de achtergrond van de tijd waarin Anne Bradstreet, de hoofdpersoon van dit boek, opgroeit.

Thomas Dudley

Ruim zesentwintig jaar voordat James I aan het roer van het Engelse koninkrijk komt te staan, wordt Thomas Dudley geboren. Zijn adellijke afkomst is geen garantie voor een onbezorgd leven. Thomas' moeder overlijdt kort na zijn

geboorte en hij heeft haar dus nooit leren kennen. Zijn vader, een kapitein in het Engelse leger, verliest het leven als Thomas nog maar een tiener is.

Op ongeveer vijftienjarige leeftijd wordt Thomas, de weesjongen, benoemd als edelknaap van de Earl of Northampton. Deze edelman is de eigenaar van diverse landgoederen, gelegen op ongeveer zestig kilometer ten noorden van Londen, de Engelse hoofdstad. Waarschijnlijk brengt Thomas veel van zijn tijd door op het Kasteel van Ashby. Daarnaast is hij ongetwijfeld vaak te gast op Compton Wynyates, een nabijgelegen landgoed dat eveneens eigendom is van de Earl of Northampton. Dit adellijke gezin is een van de meest vooraanstaande families in het land en in die zin heeft Thomas een goed leven. Als zijn aanwezigheid niet is vereist, leert hij paardrijden en wordt hij voorbereid op het militaire leven.

Compton Wynyates, het landgoed waar Thomas Dudley jarenlang werkte (J.C. Buckler, 1811, Royal Collection Trust)

Het Kasteel van Ashby (Brookie, Wikipedia)

Na zes jaar in dienst te zijn geweest bij de Earl of Northampton, neemt Thomas deel aan de oorlog tegen Frankrijk. Korte tijd later zwaait hij echter af en keert hij terug naar Engeland. Op 25 april 1603, ruim een maand nadat James I de Engelse troon bestijgt, treedt Thomas in het huwelijk met Dorothy Yorke. Thomas is dan zesentwintig jaar. Zijn vrouw, eveneens van adellijke afkomst, is zes jaar jonger dan Thomas.

Gezin

Het pasgetrouwde echtpaar vestigt zich in Northampton, terwijl Thomas secretaris bij de Londense rechtbank wordt. Reeds voor die tijd moet Thomas tot bekering zijn gekomen, maar het is niet duidelijk wanneer en hoe. Wel is bekend dat Thomas en Dorothy in die jaren gewoonlijk onder het gehoor zitten van puriteinse predikanten.

De eerste vijf huwelijksjaren blijven kinderloos, maar in 1608 wordt een zoon, Samuel, geboren, gevolgd door een meisje, Anne, in 1612. Gedurende de negen jaren daarna worden er nog drie meisjes geboren: Patience, Sarah en

Mercy. In materieel opzicht heeft het gezin Dudley het goed. Ze wonen in een huis op het landgoed van de Earl of Northampton en Thomas heeft een riant inkomen.

Als Anne ongeveer acht jaar oud is, verhuist het gezin naar Sempringham, zo'n honderd kilometer noordelijker, waar vader Thomas een benoeming als rentmeester heeft aanvaard. Zijn nieuwe werkgever is Theophilus. Deze Earl of Lincoln is een overtuigd puritein, die Thomas eerder had verzocht orde op zaken te stellen na het verkrijgen van een chaotische erfenis.

Onderwijs en indrukken

De verhuizing naar Sempringham betekent dat de achtjarige Anne toegang krijgt tot een uitgebreide bibliotheek. Naast godsdienstige boeken heeft de Earl of Lincoln interesse in geschiedenis en literatuur en de leergierige Anne kan haar hart ophalen. Daarnaast wordt haar toegestaan om de lessen bij te wonen die worden gegeven aan de vijf jongere zussen van de Earl of Lincoln, die maar net iets ouder zijn dan Anne. Voor die tijd is dat uniek, omdat onderwijs gewoonlijk slechts voor het mannelijk geslacht nodig werd geacht.

Tot groter voordeel voor Anne is echter de bediening van ds. John Cotton. Elke zaterdagmiddag reizen Anne en haar familie met paard-en-wagen naar Boston. Hoewel de afstand minder dan vijftwintig kilometer is, kan deze reis soms meer dan drie uur duren vanwege de slechte en vaak modderige wegen. Elk weekend verblijven diverse gezinnen in een onderkomen van de Earl van Lincoln in Boston en wonen ze twee diensten bij waarin ds. Cotton voorgaat. De prediking van deze puriteinse predikant laten een blijvende indruk achter bij Anne. Reeds op jonge leeftijd is ze

bedrukt vanwege haar zonden en kan ze vaak niet slapen zonder deze eerst te belijden. Jaren later schrijft ze hierover het volgende:

In mijn jonge jaren, ik denk dat ik toen zes of zeven jaar oud was, begon mijn geweten te spreken. Dingen waarvan ik wist dat ze zondig waren, zoals liegen, ongehoorzaamheid tot mijn ouders enz., vermeed ik. Wanneer ik door deze zonden overmand werd, was me dit een grote last, en kon ik geen rust vinden voordat ik mijn zonden in het gebed voor God had beleden.

Ds. John Cotton

*John Cotton
(1585-1652)
(Wikipedia)*

John Cotton werd in 1584 geboren in het Engelse Derby in een overtuigd puriteins gezin. Op dertienjarige leeftijd werd hij ingeschreven op het Trinity College in Cambridge, waar hij zijn bachelorgraad behaalde. In zijn jeugd zat hij regelmatig onder de prediking van William Perkins. John scheen in die tijd zijn zaligheid te gronden op zijn uitzonderlijke intellectuele talenten.

Maar de bediening van Richard Sibbes toonde hem dat Christus alleen zijn zaligheid had verdiend. Kort daarna mocht hij door het geloof de beloften van het Evangelie aannemen.

Na het behalen van zijn theologische masteropleiding ging hij aan de slag als onderwijzer en catecheet. In

1612 werd hij predikant van de St. Botolph's Church in Boston, Engeland, waar hij eenentwintig jaar bleef. Gezien zijn grote kennis en diep geestelijk leven werd hij in die jaren vaak gevraagd om persoonlijk advies en onderwijs, zelfs vanuit de Nederlanden en Duitsland. In 1633 maakte John Cotton, samen met de bekende Thomas Hooker, de overstap naar de Nieuwe Wereld. Korte tijd later kreeg hij een vooraanstaande positie in het kerkelijk leven van Boston, Massachusetts. Zijn bediening werd rijk gezegend en honderden mensen kwamen tijdens zijn bediening tot bekering. John Winthrop schreef dat er 'meer bekeerd werden in de gemeente van John Cotton dan in alle andere gemeenten bij elkaar'. Tijdens de jaren die volgden, speelde Cotton een prominente rol in de kerkelijke en maatschappelijke verwickelingen van de jonge kolonie. Hij overleed in 1652, ten volle verzekerd van zijn zaligheid in Christus.

De St. Botolph's Church in Boston, Engeland (Bardolf, Wikipedia)

De bediening van ds. Cotton is niet het enige waarvan Anne onder de indruk is. In later jaren omschrijft Anne haar moeder, Dorothy Yorke, als een ‘echte onderwijzer van het gezin’ en als een wijze, bekeerde moeder die haar jonge kinderen aanmoedigt om veel in Gods Woord te lezen. Anne neemt dit advies ter harte en wordt vaak be-moedigd tijdens het lezen, met name van de passages ‘die haar toestand beschrijven’. Als ze soms het Bijbellezen en bidden vergeet, klaagt haar geweten haar aan, en spoort ze zichzelf aan dit niet opnieuw te laten gebeuren.

Als Anne negen of tien jaar oud is, is ze voor langere tijd ziek. Het is onduidelijk wat deze ziekte geweest is, maar de nood brengt Anne op de knieën. ‘Ik smeekte de Allerhoogste’, zo schrijft ze. En God hoort haar gebed, want Hij ‘verloste mij van die aandoening’. Deze geestelijke indrukken zijn veelal van korte duur. Met name rond haar vijftiende levensjaar vervagen de indrukken: ‘Mijn hart was meer gericht op het aardse en ik kon gemakkelijk zonder God leven. IJdelheid en dwaasheid namen me geheel in beslag.’

Simon Bradstreet

Het is niet onwaarschijnlijk dat Annes gerichtheid op het aardse te maken heeft gehad met Simon Bradstreet, een intelligente man met donker haar en donkere ogen. Na het afronden van zijn studie op het Emmanuel College in Cambridge wordt hij door Annes vader niet alleen be-noemd als assistent-rentmeester, maar neemt hij eveneens zijn intrek in de woning van de Dudleys. Ondanks het leeftijdsverschil – Simon is acht jaar ouder – voelt de vijf-tienjarige Anne zich tot hem aangetrokken. Met name zijn godsdienstige ligging spreekt haar sterk aan en de vrien-dschap tussen Anne en Simon verdiept zich.

Kort daarna wordt Anne ernstig ziek van de pokken. Maandenlang hangt haar leven aan een zijden draad. Ze ervaart echter ook Gods goedheid in deze moeilijke periode. 'In deze dagen van bezoeking', zo schrijft ze, 'smeekte ik de Heere en beleed Hem mijn trots en ijdelheid. Hij liet Zich verbidden en ik herstelde.' Tegelijkertijd realiseert Anne zich dat haar dankbaarheid ontoereikend is: 'Maar ik gaf Hem niet wat Hem toekwam voor de weldaden aan mij bewezen.'

Gedurende de tijd van Annes ziekte verblijft Simon elders, wellicht om te voorkomen dat hij besmet zou raken. Nu Anne echter hersteld is, keert hij terug naar Sempringham. Korte tijd later, in 1628, treedt de inmiddels zestienjarige Anne in het huwelijk met de vierentwintigjarige Simon.